

НАРЕДБА № 19 от 06.07.2023 г. за функциониране на Единната система за гражданско и военно управление на въздушното пространство

Обн. - ДВ, бр. 61 от 18.07.2023 г., в сила от 17.10.2023 г.

Издадена от министъра на транспорта и съобщенията

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят организацията и принципите на функциониране на Единната система за гражданско и военно управление на въздушното пространство (ЕСГВУВП) в мирно време, редът за управление на въздушното пространство в рамките на ЕСГВУВП, неговото безопасно и ефективно използване при отчитане нуждите на всички ползватели на въздушното пространство на Република България.

(2) Наредбата осигурява прилагането на концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 2150/2005 на Комисията от 23 декември 2005 г. за установяване на общите правила за гъвкаво използване на въздушното пространство (ОВ, L 342, 24.12.2005 г.), както и изпълнение на ангажиментите на Република България по международни договори.

(3) При управление на въздушното пространство суверенитетът и сигурността на въздушното пространство на Република България са от първостепенно значение и не трябва да бъдат застрашавани на нито един етап/фаза от управлението и използването му.

Чл. 2. (1) Тази наредба се прилага при управление на въздушното пространство над територията на Република България и на въздушното пространство над открито море, за което Република България е поела отговорността да предоставя аеронавигационно обслужване, без да се нарушават правата и задълженията на държавите членки по Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване.

(2) Наредбата не се прилага по отношение на въздушното пространство на Република България, попадащо в границите на установени трансгранични сектори, доколкото в акта за установяване на тези сектори не е предвидено друго.

Чл. 3. Единната система за гражданско и военно управление на въздушното пространство функционира на стратегическо, предтактическо и тактическо ниво на управление и използване на въздушното пространство чрез установяване на споразумения и процедури с цел увеличаване безопасността и капацитета на въздушното пространство, намаляване на вредния ефект върху околната среда, отстраняване на идентифицирани недостатъци, както и подобряване на ефикасността и гъвкавостта на операциите на въздухоплавателните средства, като:

1. на стратегическо ниво се изпълняват следните функции:

а) формиране и съгласуване на процедурите за управление и използване на въздушното пространство при отчитане изискванията на ползвателите на въздушно пространство;

б) определяне на структурите от въздушното пространство, които се управляват на предтактическо и тактическо ниво по т. 2 и 3;

в) периодично анализиране и оценяване на ефективността на използването на въздушното пространство и чрез съгласуване със заинтересованите страни и въвеждане на изменения в структурите по т. 2 и 3;

2. на предтактическо ниво се изпълняват следните функции:

а) разпределяне и планиране използването на структурите на въздушното пространство, заявени от ползвателите, прилагайки приоритетите и процедурите, определени в тази наредба и/или на стратегическо ниво;

б) непрекъснато предоставяне на информация за разпределението на въздушното пространство на всички заинтересовани страни и на управителния орган на мрежата за осигуряване на ефективността на европейската мрежа за управление на въздушното движение към Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол);

3. на тактическо ниво се изпълняват следните функции:

а) активиране или деактивиране на структурите на въздушното пространство съгласно плана за използване на въздушното пространство, изготвен на предтактическо ниво по т. 2;

б) координиране в реално време използването на въздушно пространство в случай на необходимост от прилагане на по-висок приоритет или отпаднала необходимост;

в) разрешаване на специфични ситуации във връзка с използването на въздушното пространство и/или въздушното движение.

Чл. 4. (1) Взаимодействието между гражданските и военните ведомства и структури с отговорности за стратегическото управление на въздушното пространство се осъществява от органа по чл. 6, ал. 1 за управление и прилагане на концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство на стратегическо ниво.

(2) Взаимодействието и координацията между гражданските и военните органи на предтактическо и тактическо ниво на управление и използване на въздушното пространство се осъществяват чрез правилата и процедурите, установени в инструкцията по чл. 17 или споразумение за взаимодействие с цел осигуряване на безопасността и капацитета на въздушното пространство, както и на ефикасността и гъвкавостта на операциите на въздухоплавателните средства (ВС).

Чл. 5. При управлението и използването на въздушното пространство се прилагат следните основни принципи:

1. гъвкаво управление и използване на цялото въздушно пространство;

2. осигуряване на динамични траектории на полетите и оптимални оперативни решения чрез процесите по управление на въздушното пространство (УВП);

3. разделяне на различните видове трафик чрез разделяне на обемите въздушно пространство: по размер, форма и време на ползване, с цел да се сведе до минимум въздействието върху операциите;

4. координирано използване на въздушното пространство и анализиране и съгласуване на конфликтните изисквания на всички ползватели с цел да се намали до минимум ограничаването на дейностите;

5. предварително планиране на резервирането на въздушно пространство, което може да се променя, при възможност, в деня на неговото използване;

6. възможност за динамично управление на въздушното пространство, което да е приспособимо към непланирани потребности чрез въвеждане на ясни правила и процедури, гарантиращи минималните изисквания за безопасност, сигурност, защита на околната среда и интересите на останалите участници във въздухоплаването;

7. използване на въздушното пространство от органите за обслужване на въздушното движение, военните контролни органи и ползвателите по най-ефективен начин и минимално въздействие върху околната среда;

8. резервиране на въздушно пространство за изключително или специфично използване от различни ползватели, за ограничен период от време на базата на действителното му използване, като резервираното въздушно пространство се освобождава веднага след прекратяване на използването;

9. сътрудничество с органи на други държави по отношение на процеса на прилагане на концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство при трансграничните дейности, отчитайки всички правни, оперативни и технически въпроси;

10. задължително отчитане на изискванията за оперативна съвместимост от гражданските и военните органи за органите за обслужване на въздушното движение (ОВД) при етапите на планиране, развитие и внедряване на нови и усъвършенстване на използвани технически системи за управление на въздушното движение, комуникация, навигация и обзор;

11. използване на въздушното пространство, в което обслужването се предоставя от гражданските органи за ОВД, от ВС, при условие че тези ВС отговарят на основните изисквания за минимално оборудване по отношение на комуникация, навигация и обзор, прилагани в гражданското въздухоплаване;

12. използване на мерните единици, публикувани в Сборника за аеронавигационна информация и публикация (АИП) на Република България, при координацията и взаимодействието между органите за управление на въздушното пространство, гражданските органи за ОВД, военните контролни органи и ползвателите на въздушното пространство.

Глава втора

НИВА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ВЪЗДУШНОТО ПРОСТРАНСТВО

Раздел I

Стратегическо ниво

Чл. 6. (1) Съветът за управление на въздушното пространство (СУВП) е национален орган на стратегическо ниво за управление и използване на въздушното пространство и прилагане на Концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство.

(2) Съветът за управление на въздушното пространство е постоянно действащ съвместен гражданско-военен орган, изпълняващ функциите по чл. 3, т. 1 и задачите по чл. 8.

(3) Министърът на транспорта и съобщенията, съгласувано с министъра на отбраната, одобрява правила за дейността на СУВП в мирно време.

(4) Участието на представителите на държавните органи, частни и държавни организации в дейността на СУВП се финансира за сметка на бюджетите на съответните структури и организации.

(5) Административното и техническото осигуряване на дейността на СУВП се осъществява от Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД „ГВА“).

Чл. 7. (1) Съставът на СУВП включва представители с право на глас, както следва:

1. ръководен състав на СУВП, състоящ се от:

а) съпредседател - главният директор на ГД „ГВА“;

б) съпредседател - директорът на дирекция „Операции и подготовка“ в Министерството на отбраната;

2. постоянни членове на СУВП:

а) двама представители с ръководни функции от определения доставчик на аеронавигационно обслужване;

б) двама представители от Министерството на отбраната или структури на пряко подчинение на министъра на отбраната.

(2) Министърът на транспорта и съобщенията, съгласувано с министъра на отбраната, определя със заповед поименния състав по ал. 1 на СУВП по предложение на съответните министри, ръководителите на ведомства и организации.

(3) Когато съпредседател и/или член не може да присъства на заседание, същият се замества от съпредседател и/или член, определен със заповедта по ал. 2, или съгласно правилата за работа на СУВП по чл. 6, ал. 3.

(4) За подпомагане на дейността на СУВП съпредседателите могат да привличат представители без право на глас, както и да създават консултативни и помощни

структури, включително постоянно действащи. Правилата за дейността на тези структури се определят с правилата по чл. 6, ал. 3.

(5) В работата на СУВП може да присъства и заявителят на промяната на дадена структура въздушно пространство, без право на глас, когато не е от постоянния състав на СУВП.

(6) Съветът за управление на въздушното пространство взема решенията си с консенсус, като ги съобразява с приетите правила за работа по чл. 6, ал. 3 и установените приоритети.

(7) Съветът за управление на въздушното пространство може да вземе решение и без консенсус, когато в рамките на две заседания не се постигне такъв, в следните случаи:

1. при констатирани проблеми, свързани със стратегическото или предтактическото ниво на управление, както и тактическото използване на въздушното пространство, които са свързани с реализиране на сериозен инцидент или авиационно произшествие;

2. при наличие на констатации за несъответствие от инспекции на Агенцията за авиационна безопасност на Европейския съюз (ААБ на ЕС) с висок клас на сериозност (клас D и клас G съгласно чл. 18 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 628/2013 на Комисията от 28 юни 2013 г. относно работните методи на Европейската агенция за авиационна безопасност за провеждане на стандартизационни инспекции и контрол на прилагането на правилата, определени в Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 736/2006 на Комисията (ОВ, L 179, 29.6.2013 г., стр. 46);

3. при наличие на несъответствие от ниво 1, свързано с безопасността, констатирано при проверка, инспекция или регулаторен одит по чл. 84, ал. 3.

(8) В случаите по ал. 7 се прилага следната процедура:

1. съпредседателят на СУВП от ГД „ГВА“ или оправомощено от него лице изпраща писмо до командира на Военновъздушните сили (ВВС) и до генералния директор на Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“ (ДП „РВД“) с искане за предоставяне на становище. Командирът на ВВС и генералният директор на ДП „РВД“ изготвят съвместно становище в срок от 30 (тридесет) дни считано от датата на получаване на писмото;

2. след получаване на становището по т. 1 съпредседателите на СУВП взимат решение и го изпращат до членовете на съвета.

(9) Когато резултатите от разследване на авиационно събитие разкриват непосредствена заплаха за безопасността, свързана с управлението на въздушното пространство, главният директор на ГД „ГВА“ издава указание съгласно Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 г. относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз.

Чл. 8. Съветът за управление на въздушното пространство изпълнява следните задачи:

1. осигурява цялостното прилагане на концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство на стратегическо, предтактическо и тактическо ниво;

2. извършва минимум на шест месеца преглед на изискванията на ползвателите;

3. одобрява дейностите, които изискват резервиране или ограничаване на въздушното пространство;

4. определя временните структури от въздушното пространство и правилата и процедурите за използването им за осигуряване на многократно резервиране на въздушно пространство и възможности за избор на маршрути;

5. установява критерии и процедури, осигуряващи създаването и използването на регулируеми странични и вертикални граници на въздушното пространство,

необходими за приспособяване на различните промени в траекториите на полетите и краткосрочни промени на полетите;

6. определя допълнителен ред за планиране и използване на въздушното пространство от различни ползватели в съответствие с определените съгласно чл. 44 приоритети;

7. осъществява преглед и оценка на структури на въздушното пространство и трасовата мрежа относно маршрутите с цел планиране на гъвкави структури и процедури за въздушното пространство;

8. определя специфични условия, при които отговорността за сепарацията между гражданските и военните полети се носи от гражданските органи за ОВД или от военните контролни органи;

9. документира и отчита заявките съгласно чл. 35;

10. осъществява координация на националната политика за управление и използване на въздушното пространство с политиките на съседните държави и разглежда съвместно с тях използването на въздушното пространство през националните граници и/или границите на районите за полетна информация;

11. осъществява координация със съседни държави при установяване на структури на въздушното пространство, които имат значително влияние върху въздушното движение през националните граници и/или границите на районите за полетна информация с цел оптимално използване на въздушното пространство;

12. установява общи стандарти със съседните държави за сепарация между гражданските и военните ВС, изпълняващи трансгранични дейности;

13. провежда консултации между всички заинтересовани партньори и организации, за да се осигури точното отчитане на изискванията на всички ползватели, като резултати от тях може да се публикуват на сайта на ГД „ГВА“;

14. осъществява оценка и преглед на процедурите, свързани с въздушното пространство и изпълнението на операциите при гъвкаво използване на въздушното пространство;

15. установява механизми за архивиране на данни за заявки, разпределение и действително използване на структурите на въздушното пространство с цел по-нататъшни анализ и планиране;

16. одобрява необходимото въздушно пространство при провеждане на мащабни учения;

17. одобрява документация за създаване на структури от въздушното пространство и процедурите за тяхното използване;

18. извършва анализи на изпълнението на договорите/споразуменията за взаимодействие и дава препоръки към страните за тяхното изменение и допълнение.

Раздел II

Предтактическо ниво

Чл. 9. Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство (ЦПРВП) е орган, осигуряващ функционирането на ЕСГВУВП на предтактическо ниво.

Чл. 10. Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство е постоянно действащ съвместен гражданско-военен орган, който разпределя въздушното пространство в съответствие с взетите от СУВП решения при изпълнение на задачите по чл. 8.

Чл. 11. Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“ и ВВС на Република България осигуряват поддържащи системи, които дават възможност на ЦПРВП да разпределя въздушното пространство и да подава навременна информация за наличието на въздушно пространство към всички заинтересовани ползватели, други органи за УВП, ДАНО и всички съответни партньори и организации.

Чл. 12. (1) Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство получава и анализира всички заявки от ползвателите за използване на въздушното пространство.

(2) Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство изпълнява решенията на стратегическото ниво по отношение на мащабни военни учения, въздушни демонстрации и други подобни дейности.

Чл. 13. (1) Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство разрешава конфликтните заявки за използване на въздушното пространство, като взема предвид приоритетите при планиране на управляеми структури от въздушното пространство, наличния капацитет на въздушното пространство, както и цялата налична информация, имаща отношение към пропускателната способност на въздушното пространство.

(2) При разрешаване на конфликтните заявки за използване на въздушното пространство по ал. 1 ЦПРВП има право да договаря допълнителни условия с ползвателите.

Чл. 14. (1) Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство:

1. приема и обработва заявките за използване на въздушното пространство в съответствие с чл. 13, изготвя план за използване на въздушното пространство (ПИВП) за следващото денонощие и го разпространява по установения ред;

2. при необходимост актуализира ПИВП и разпространява актуализиран план за използване на въздушното пространство (АПИВП) в деня преди или в деня на действието му.

(2) Ръководителят на ЦПРВП сключва споразумения с подобни структури на съседни държави/управителя на мрежата с цел:

а) обмен на информация за планирано използване на въздушното пространство от взаимен интерес;

б) планиране използването на трансграничното въздушно пространство.

Чл. 15. Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство действа като точка за контакт с регионалните и съседните органи за управление на въздушното пространство на предтактическо ниво.

Чл. 16. При изпълнение на своите функции ЦПРВП си взаимодейства с гражданско-военния орган на тактическо ниво, гражданските органи за ОВД, военните контролни органи и органа за управление на потоците въздушно движение.

Чл. 17. Министерът на транспорта и съобщенията, съгласувано с министъра на отбраната, издава инструкция за устройството, функциите и дейността на ЦПРВП и на Центъра за координиране използването на въздушното пространство (ЦКИВП).

Чл. 18. Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство води статистика относно планирането и разпределението на управляемите структури от въздушното пространство, както и тяхното използване на база данните от органите на тактическо ниво.

Раздел III

Тактическо ниво

Чл. 19. Центърът за координиране използването на въздушното пространство е гражданско-военен орган, взаимодействащ с гражданските органи за ОВД и военните контролни единици при осигуряване функционирането на ЕСГВУВП на тактическо ниво.

Чл. 20. Управлението и използването на въздушното пространство на тактическо ниво се осъществява чрез гражданско-военни процедури за координация и комуникационни средства между съответните граждански органи за ОВД, ЦКИВП и военните контролни органи, както и процедури за координация с другите ползватели на въздушното пространство при спазване разпоредбите на наредбата.

Чл. 21. Органът на тактическо ниво, отговарящ за управляемите структури, е ЦКИВП, който:

1. активира и деактивира управляемите структури от въздушното пространство съгласно ПИВП (АПИВП);
2. може да договаря използването на други граници в рамките на планираното въздушно пространство;
3. получава информация за използвани зони с намалена координация, зони с предварителна координация или използва подходящи процедури, за да се предотврати намаляване на пропускателната способност на въздушното пространство.

Глава трета

СТРУКТУРИ НА ВЪЗДУШНОТО ПРОСТРАНСТВО

Раздел I

Видове управляеми структури на въздушното пространство и процедури за създаване, активиране и деактивиране на структури въздушно пространство

Чл. 22. Управляеми структури в националното въздушно пространство на Република България са:

1. временно отделена зона (ВОЗ);
2. временно резервирана зона (ВРЗ);
3. трансгранично въздушно пространство (ТрВП);
4. зона с намалена координация (ЗНК);
5. зона с предварителна координация (ЗПК);
6. опасна зона;
7. ограничена зона;
8. условно трасе (CDR);
9. ad-hoc опасна зона на тактическо ниво.

Чл. 23. Управляеми структури във въздушното пространство над открито море, в което Република България е поела отговорност за осигуряване на аеронавигационно обслужване, са:

1. опасна зона;
2. ad-hoc опасна зона;
3. условно трасе (CDR).

Чл. 24. (1) Структурите по чл. 22, т. 1 - 3, 6 и 7 и чл. 23, т. 1 се заявяват от ползвателите и се планират на предтактическо ниво от ЦПРВП.

(2) Структурите по чл. 22, т. 8 и чл. 23, т. 3 се заявяват от ДАНО, в чийто район на отговорност е съответният CDR.

Чл. 25. Структурите по чл. 22, т. 1 - 3, 6, 7 и 8 и чл. 23, т. 1 се използват само ако са включени в ПИВП/АПИВП.

Чл. 26. Структурите по чл. 22, т. 1 - 3, 6 - 9 и чл. 23, т. 1 и 2 се активират/деактивират от ЦКИВП след получено искане от ползвателя по реда на тази наредба.

Чл. 27. Зоните по чл. 22, т. 4 и 5 са обект на гъвкавото използване на въздушното пространство на тактическо ниво и се определят съвместно от гражданските органи за ОВД и военните контролни органи.

Чл. 28. (1) За всяка заявена управляема структура ползвателят определя отговорно лице, което има право да отправя искане за активиране, деактивиране на структурата, както и за промяна на времето и границите за използването ѝ в рамките на планираното.

(2) За всяка активирана управляема структура ползвателят е отговорен за координация на дейностите в съответното въздушно пространство.

Чл. 29. (1) В хоризонталните и вертикалните граници на управляемите структури на въздушното пространство се включват съответни буфери за безопасност, съобразени с характера на извършваните дейности.

(2) Забранява се на ползвателите да навлизат в буферите за безопасност, освен ако това не е предварително координирано със съответния орган за ОВД.

(3) Отговорността за спазване на буферите за безопасност, включени в структурите на въздушното пространство, е на съответния ползвател.

(4) Ползвателите на структурите са длъжни да информират незабавно съответните органи за ОВД при всяко навлизане в буферите за безопасност.

Чл. 30. Хоризонталните и вертикалните граници и буферът за безопасност на структурите на въздушното пространство се включват в оперативните процедури на ползвателите.

Чл. 31. Управляемата структура от въздушното пространство, в която ще се извършват дейности в определени интервали от време за период от 3 (три) месеца или повече, се одобрява от СУВП и се публикува в Сборника за АИП на Република България.

Чл. 32. За управляемата структура от въздушното пространство, в която ще се извършват дейности еднократно или за период, по-кратък от 3 (три) месеца, се публикува съобщение NOTAM с включен буфер за безопасност.

Чл. 33. (1) Ползвателите по чл. 40 имат право да подават заявление за създаване на нови управляеми структури от въздушното пространство.

(2) Заявленията по ал. 1 се подават чрез ГД „ГВА“ до СУВП в срок:

1. не по-късно от четири месеца преди планираната дата за тяхното първоначално използване за структури по чл. 31;

2. не по-късно от десет работни дни преди планираната дата за тяхното първоначално използване за структури по чл. 32.

(3) В заявлението по ал. 1 се включва информацията по чл. 35.

Чл. 34. За всяка новосъздадена управляема структура от въздушното пространство по чл. 31 СУВП издава предложение за публикуването ѝ в Сборника за АИП на Република България.

Чл. 35. (1) Заявителят при подаване на заявката за определянето на структурите на въздушното пространство следва да представи в СУВП:

1. обосновка на промяната;

2. техническо описание на промяната, включващо:

а) описание на въздушното пространство съгласно ал. 3;

б) прогнози за въздушното движение в заявената зона, когато тя е в контролираното въздушно пространство;

в) поддържаща инфраструктура/ресурси;

г) оперативно въздействие;

д) поддържащи карти и/или схеми, и/или диаграми;

е) доклад за оценка на ефективността, който включва мотиви, че заявеният обем въздушно пространство е минимално необходим за предвидените дейности, включително и необходимостта за ползване на въздушното пространство под 150 m над земната повърхност;

ж) информация за влияние на околната среда;

з) информация за извършените консултации със засегнатите;

и) план за изпълнение, включващ и датата за изпълнение/внедряване, като надлежно се вземат предвид предварително договорените дати за редовни поправки в Сборника за АИП на Република България.

(2) Заявителят на въздушното пространство следва:

1. да предостави документите по ал. 1, т. 2, букви „б“ и „г“, подкрепени със становища, които обосновават необходимия размер на заявения обем въздушно пространство;

2. да отчете използването на въздушно пространство, като проведе консултация със засегнатите заинтересовани страни;

- а) доставчиците на УВД/АНО;
- б) ползватели на въздушното пространство (включително военни);
- в) летищни оператори;
- г) органи за местно управление;
- д) други групи, засегнати от промяната на въздушното пространство (например общини, екологични организации, съседни държави и др.);

3. да представи заявление по ал. 1, чрез което да декларира, че се осигурява постигане на необходимото ниво на безопасност, не ограничава недопустимо капацитета и намалява, доколкото е възможно, отрицателното въздействие върху околната среда.

(3) Заявителят при подаване на заявката за определянето на структурите на въздушното пространство и техните буфери предоставя документи за изпълнение на предварителните изисквания по ал. 2, както и включва в описанието на въздушното пространство по ал. 1, т. 2, буква „а“ следната информация относно:

1. дейността, рисковете и опасностите, възникващи от дейността, която ще се извършва в структурата;
2. плана за намаляване на рисковете и опасностите, описани в т. 1;
3. необходимия обем въздушно пространство, включително и необходимостта от буфер за безопасност;
4. вида на структурата (ВОЗ или ВРЗ, опасна, ограничена или забранена);
5. описание на структурата;
6. буферите за безопасност (хоризонтален и/или вертикален) при необходимост;
7. правилата и процедурите за сепарация, когато няма необходимост от буфер;
8. процедурите за намаляване на негативното влияние, когато въздушното пространство е твърде ограничено, за да се впише в желаната структура.

(4) Към плана по ал. 3, т. 2 заявителите предоставят на СУВП описание на мотивите, които са използвали при определяне на буферите за безопасност, и доказателства, удостоверяващи постигане на безопасността.

Чл. 36. Дейностите, за които се изисква временно отделяне или резервиране на въздушно пространство, независимо от класа въздушно пространство (описан в Сборника за АИП на Република България), в което ще се провеждат, са:

1. провеждане на полети на ВС, оперативните изисквания за които са несъвместими с изискванията за провеждане на полети, като общо въздушно движение (GAT), с изключение на полети за Air Policing;
2. стрелби и/или бомбопускания по земни (морски) цели;
3. стрелби по въздушни цели;
4. провеждане на взривни работи;
5. провеждане на атракционни дейности във въздушното пространство;
6. бедствия, аварии и катастрофи (БАК) и/или ликвидиране на последствията от тях;
7. дейности за търсене и спасяване;
8. борба с пожари;
9. други дейности, потенциално опасни за въздухоплаването.

Раздел II

Планиране на учения

Чл. 37. (1) Ученията, за които е необходимо допълнително отделяне на въздушно пространство извън наличните управляеми структури въздушно пространство, се планират с участието на представители на заинтересованите ДАНО и ГД „ГВА“.

(2) Представители на заинтересованите ДАНО и ГД „ГВА“ участват в планиращите и координационните конференции, провеждани преди ученията по ал. 1.

(3) Конференциите по ал. 2 се организират по начин, който осигурява своевременна координация между заинтересованите ползватели на въздушното пространство и засегнатия ДАНО.

(4) Резултатът от участието на представителите на заинтересованите ДАНО и ГД „ГВА“ завършва с изготвянето на протокол, в който се определят, когато е необходимо, допълнителни обеми въздушно пространство и условията за тяхното използване.

Чл. 38. Основните принципи, които се прилагат при планиране на учения, са:

1. организиране и провеждане на учението при отчитане на изискванията за безопасност, районите на отговорност на военните контролни органи, засегнатите ДАНО и ползвателите съобразно тяхното участие в планираното учение;

2. осигуряване на пропускателна способност на въздушното пространство при отчитане интензивността и потоците на въздушното движение;

3. определяне на необходимия обем въздушно пространство и времето за провеждане на учението с цел минимизиране на негативното въздействие върху останалите ползватели на въздушното пространство.

Чл. 39. В срок до 30 декември на всяка календарна година дирекция „Операции и подготовка“ към Министерството на отбраната информира ГД „ГВА“ и СУВП за планираните през следващата календарна година учения, за които ще се изисква използване на въздушно пространство.

Глава четвърта

ОТГОВОРНИ УЧАСТНИЦИ, ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ И ПРОЦЕДУРИ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Раздел I

Ползватели и заявители за използване на въздушното пространство

Чл. 40. (1) Заявки за използване на управляеми структури на въздушното пространство могат да се подават от:

1. Министерство на отбраната на Република България;
2. ръководители на централните органи на изпълнителната власт, на Националната служба за охрана и Националната следствена служба;
3. Съвместно командване на силите;
4. Съвместно командване на специалните операции, командването на Сухопътните войски, Военновъздушните и Военноморските сили;
5. военни формирования от Българската армия;
6. структури извън Министерството на отбраната и Българската армия, опериращи с държавни ВС;
7. Изпълнителна агенция „Борба с градушките“;
8. ръководители на териториалните органи на изпълнителната власт;
9. координационния щаб, отговорен за дейностите по ликвидирание на последствията от БАК и извънредни ситуации;
10. Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ и/или Координационния център за търсене и спасяване при авиационни произшествия;
11. органи за обслужване на въздушното движение;
12. центрове за обслужване на въздушното движение на определения ДАНО;
13. лицензирани авиационни оператори;
14. авиационни учебни центрове за летателна подготовка;
15. юридически лица, отговорни за организиране и провеждане на взривни работи, илюминации и/или атракционни дейности (лазерно, прожекторно или пиротехническо шоу или пускове на увеселителни/рекламни балони, летящи фенери и др.) във въздушното пространство;

16. физически и юридически лица, отговорни за организиране на мероприятия, свързани с въздушни спортове, развлекателни полети, парашутни скокове, полети с мотodelтапланири, делтапланири, парапланири, моторни ВС, безмоторни ВС, балони и полети с безпилотни ВС.

(2) Ползвателите по ал. 1, т. 1, 3 - 5 подават заявки за използване на управляемите структури на въздушното пространство във военно формирание 44510 - София, от състава на ВВС.

(3) Ползвателите по ал. 1, т. 2, 6 - 16 подават заявки за използване на управляемите структури на въздушното пространство в ЦПРВП.

Раздел II

Планиране на използването на управляеми структури във въздушното пространство на предтактическо ниво

Чл. 41. (1) Ползвателите на управляеми структури на въздушното пространство включват в заявката за използване на въздушното пространство съответните буфери за безопасност.

(2) Не се установяват буфери за безопасност между две съседни управляеми структури, заявени от един ползвател.

(3) Заявките за повече от една управляема структура на въздушното пространство, получени в ЦПРВП от военно формирание 44510 - София, се считат за заявки на един ползвател по отношение на буферите.

Чл. 42. (1) В случаите, в които преди заявеното време за използване на управляема структура отпадне необходимостта за използването ѝ, ползвателят е длъжен да уведоми незабавно ЦПРВП в рамките на работното му време, както и ЦКИВП в извънработното време на ЦПРВП.

(2) Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство включва промяната по ал. 1 в ПИВП/АПИВП.

Чл. 43. (1) В случаите, в които възникне необходимост от използването на управляема структура в деня на действие на ПИВП поради обстоятелства, които не са били известни на ползвателя, ЦПРВП при възможност включва заявената управляема структура в АПИВП.

(2) Независимо от местоположението на управляемата структура във въздушното пространство и влиянието ѝ върху потоците въздушно движение ползвателите имат право да я заявяват, като отчитат задължителния времеви интервал от 3 (три) часа плюс необходимото технологично време за обработка на информацията от минимум 30 (тридесет) минути.

(3) Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство прилага одобрените процедури за управление на въздушното пространство, определени в инструкцията по чл. 17.

Раздел III

Приоритети при планиране на управляеми структури от въздушното пространство на предтактическо ниво

Чл. 44. При планиране на управляеми структури от въздушното пространство се прилагат следните приоритети:

1. гражданското въздухоплаване е с приоритет във въздушното пространство извън заявените ВОЗ, ВРЗ и опасните зони във въздушното пространство на Република България и за провеждане на специални операции по смисъла на Регламент за изпълнение (ЕС) 923/2012 на Комисията от 26 септември 2012 г. за определяне на общи правила за полетите и разпоредби за експлоатацията относно аеронавигационните услуги и процедури и за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 1035/2011 и регламенти (ЕО) № 1265/2007, (ЕО) № 1794/2006, (ЕО) № 730/2006, (ЕО) № 1033/2006 и (ЕС) № 255/2010 (ОВ, L 281, 13.10.2012 г., стр. 1);

2. дейностите за нуждите на Българската армия са с приоритет във въздушното пространство при одобряване на заявките за ВОЗ, ВРЗ и опасните зони във въздушното пространство на Република България;

3. осигуряване на достатъчен капацитет на секторите на гражданските органи за ОВД;

4. недопускане на блокиране на въздушното пространство до степен, непозволяваща пропускане на общото въздушно движение (GAT);

5. ползвателите, заявяващи използването на въздушно пространство за полети за търсене и спасяване и ликвидиране на последиците от БАК, включително и при борба с пожарите, се ползват с предимство пред всички останали.

Раздел IV

Принципи и методи на координация на тактическо ниво с военните ползватели

Чл. 45. Координацията между гражданските органи за ОВД и ползвателите на управляемите структури на въздушното пространство в зависимост от извършваната дейност в тях се осъществява:

1. между ЦКИВП и гражданските органи за ОВД за извършване на координация по активиране/деактивиране на зоните;

2. между гражданските органи за ОВД и военните контролни органи или лице, определено от ползвателя на управляемата структура, за разрешаване на специфични ситуации, свързани с въздушната обстановка.

Чл. 46. Гражданските органи за ОВД и военните контролни органи сключват споразумения за взаимодействие, в които се описват правилата и процедурите за управление на въздушното пространство на тактическо ниво.

Чл. 47. Командването на ВВС и ДП „РВД“ сключват споразумение за взаимодействие при изпълнение на задачи за контрол над въздухоплаването при охрана на въздушното пространство на Република България (Air Policing).

Чл. 48. Ръководителите на полети от гражданските органи за ОВД и военните контролни органи обменят полетни данни помежду си директно, включително и за намеренията на съответния ръководител на полети, със или без използване на системите за ОВД, с цел оптимално използване на въздушното пространство.

Чл. 49. (1) За подобряване на ситуационната осведоменост на всеки от гражданските органи за ОВД и военните контролни органи, както и за улесняване на координацията в реално време, ДП „РВД“ и военните контролни органи изграждат и поддържат системи за обмен на полетни данни и обзорна информация в реално време, която осигурява изобразяване на цялостната въздушна обстановка по идентичен начин, в района на взаимен интерес на всеки граждански орган за ОВД и съответния военен контролен орган.

(2) Техническите параметри за обмена на полетни данни и обзорна информация между гражданските органи за ОВД и военните контролни органи се договарят в споразумения между заинтересованите страни.

Раздел V

Методи за осъществяване на координация с ползватели на въздушното пространство, различни от военните ползватели

Чл. 50. Отговорното лице или орган за изпълнението на дейностите в управляема структура се информира постоянно за текущия статус на зоната и всички условия, свързани с изпълняваните дейности, както и поддържа връзка с органите за ОВД, в чийто район на отговорност е структурата, по начин, който му позволява при необходимост да координира активирането, деактивирането и пресичането на зоната, както и промяна на използваните граници в рамките на плана за използване на въздушното пространство в момента.

Чл. 51. (1) Ползвателите на въздушното пространство координират чрез ЦКИВП със съответните граждански органи за ОВД всяко активиране, деактивиране и всяка промяна в използваните граници в рамките на плана.

(2) Ползвателите на въздушното пространство координират със съответните граждански органи за ОВД пропускане на полети на ВС през активираните управляеми структури от въздушно пространство.

Чл. 52. Ползвателите на въздушното пространство използват активен метод за координация - вербална координация, чрез използването на средства за комуникация - директна линия за връзка или телефон, или други методи и средства за координация.

Чл. 53. За времето на работа на управляемата структура ползвателите на въздушното пространство са длъжни да осигуряват и поддържат работещи средствата за комуникация със съответния орган за ОВД.

Раздел VI

Активиране/деактивиране на ВОЗ/ВРЗ

Чл. 54. Активирането на ВОЗ/ВРЗ се извършва в предварително одобрения времеви интервал съгласно плана за използване на въздушното пространство. По информация, предоставена от ползвателя на въздушното пространство, ЦКИВП съгласува с гражданските органи за ОВД точното време за активиране, не по-късно от 15 (петнадесет) минути преди действителното начало на дейностите в отделеното/резервираното въздушно пространство.

Чл. 55. (1) Гражданските органи за обслужване на въздушното движение предприемат действия за освобождаване от ВС, на които предоставят обслужване, на частта от контролираното въздушно пространство в района им на отговорност, заявено за отделяне/резервиране, така че то да бъде освободено не по-късно от 3 (три) минути преди съгласуваното време за активирането ѝ.

(2) Гражданските органи за ОВД, предоставящи полетно-информационно обслужване, предават информация за предстоящото активиране на ВОЗ/ВРЗ, които не са включени в актуалния план за използване на въздушното пространство и при поискване от ВС.

(3) При невъзможност ВП да бъде освободено в определените в ал. 1 интервали гражданските органи за ОВД информират ЦКИВП, военния контролен орган или определената за целта структура/лице от Министерството на отбраната и съгласуват друго време за активирането на ВОЗ/ВРЗ.

(4) Центърът за координиране използването на въздушното пространство активира ВОЗ/ВРЗ след освобождаването им от ВС, като информира засегнатите граждански органи за ОВД и военни контролни органи.

Чл. 56. (1) Деактивирането на ВОЗ/ВРЗ се извършва в предварително одобрения времеви интервал съгласно плана за използване на въздушното пространство.

(2) При отмяна или окончателно прекратяване на дейностите за конкретния ден в съответната ВОЗ/ВРЗ отговорният военен контролен орган или определената за целта структура/лице от Министерството на отбраната информира своевременно ЦКИВП, който от своя страна незабавно деактивира съответната ВОЗ/ВРЗ.

Раздел VII

Активиране/деактивиране на управляеми опасни зони

Чл. 57. Активирането/деактивирането на управляеми опасни зони се извършва в предварително одобрения времеви интервал съгласно плана за използване на въздушното пространство, с изключение на опасните зони за противоградова защита и ad-hoc опасните зони, чието време на работа не се планира на предтактическо ниво.

Чл. 58. Ползвателят съгласува с органите за ОВД, в чийто район за отговорност се намира съответната управляема опасна зона чрез ЦКИВП, точното време за начало

на работа, но не по-късно от 15 (петнадесет) минути преди действителното начало на дейностите в отделеното въздушно пространство.

Чл. 59. Гражданският орган за ОВД предприема всички необходими действия за освобождаване на частта от контролираното въздушно пространство, която съвпада с обема въздушно пространство на заявената управляема опасна зона, в рамките на 10 (десет) минути считано от часа на постъпване на искането.

Чл. 60. Гражданските органи за ОВД, предоставящи полетно-информационно обслужване, предават информация за предстоящото активиране на управляемите опасни зони, които не са планирани на предтактическо ниво.

Чл. 61. При отмяна или окончателно прекратяване на дейностите за конкретния ден ползвателят на съответната управляема опасна зона информира своевременно гражданските органи за ОВД чрез ЦКИВП.

Раздел VIII

Активиране/деактивиране на опасните зони за противоградова защита

Чл. 62. (1) Дейността за осъществяване на противодействие срещу потенциални градоносни облаци се извършва в съответствие с Инstrukция № 4 от 16.07.2010 г. за противоградовата защита в Република България (обн., ДВ, бр. 57 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 38 от 2019 г., бр. 17 и 85 от 2022 г.).

(2) Активирането/деактивирането на полигоните за борба с градушките и взаимодействието между заинтересованите страни се извършват в съответствие с инструкцията по ал. 1.

Раздел IX

Активиране на ad-hoc опасни зони на тактическо ниво

Чл. 63. (1) Отговорните органи и/или лица за осигуряване изпълнението на специални операции по ал. 2 информират ГД „ГВА“ - в работно време, или ЦКИВП - в извънработно време, за необходимостта от създаване на ad-hoc опасна зона.

(2) Специални операции са:

1. операции при бедствия, аварии и катастрофи и ликвидиране на последствията от тях;
2. операции за търсене и спасяване;
3. борба с пожари;
4. полицейски и митнически мисии;
5. мисии за наблюдение на въздушното движение и охрана на въздушното пространство;
6. мисии за наблюдение и проследяване от въздуха;
7. мисии за екологичен контрол, осъществявани от държавни органи;
8. операции за гарантиране сигурността на полетите на държавни ръководители, министри и държавни служители от подобен ранг.

Чл. 64. (1) Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“, получила информацията по чл. 63, изисква излъчването на съответното NOTAM съобщение за поисканата ad-hoc опасна зона.

(2) Гражданският орган за ОВД въвежда активирана ad-hoc опасна зона в националната система за изобразяване на статуса на въздушното пространство в реално време.

Раздел X

Процедури за временно деактивиране на активирана управляема структура

Чл. 65. (1) В случай че ползвателят прекъсва дейността, за която е активирана съответната структура от въздушното пространство, за период от 30 (тридесет) и

повече минути или друг период от време, определен в споразумение за взаимодействие, той деактивира заявената структура.

(2) В случаите по ал. 1 ползвателят информира своевременно съответния орган за ОВД и посочва периода, за който структурата ще е деактивирана.

Чл. 66. Последващото активиране на управляемата структура се извършва по реда за първоначално активиране на управляемите структури от въздушното пространство, освен ако не се извършва в съответствие с информацията за точно време на последващо активиране, подадена при временното деактивиране.

Раздел XI

Пресичане на активирана временно резервирана зона

Чл. 67. (1) При необходимост ВС, изпълняващо полет по правилата на общо въздушно движение, да пресече активирана временно резервирана зона (ВРЗ) в контролирано въздушно пространство гражданският орган за ОВД координира със съответния военен контролен орган условията за пресичането и информира ЦКИВП съгласно процедура, описана в споразумение за взаимодействие между съответния граждански орган за ОВД и военен контролен орган.

(2) Условията за пресичане включват необходимите отстояния, осигуряващи безопасността.

Чл. 68. При необходимост ВС, изпълняващо полет по правилата на общо въздушно движение, да пресече ВРЗ, временно резервирана за специфичните дейности на даден ползвател в контролираното въздушно пространство, е необходима предварителна вербална и/или автоматизирана координация за уточняване на условията за пресичане между гражданските органи за ОВД и ползвателя съгласно процедура, описана в споразумение за взаимодействие между съответния граждански орган за ОВД и ползвателя на временно резервираната зона.

Чл. 69. (1) Координацията за пресичане на ВРЗ завършва със съгласуване на действията на всяка една от страните, което ги задължава да се придържат към предварително съгласуваните условия по време на пресичането.

(2) При отклонение от предварително съгласуваните условия за пресичане органите взаимно се информират и координират действията си за осигуряване на необходимите отстояния.

(3) При пресичане на ВРЗ ВС, изпълняващо полет като общо въздушно движение, поддържа комуникация с гражданския орган за ОВД, освен ако не е договорено друго.

Чл. 70. Процедурите и правилата за сепарация за пресичане на ВРЗ и ЗПК се определят в споразумението за взаимодействие между граждански орган за ОВД и военен контролен орган, ако в съответното въздушно пространство на пресичащото ВС се предоставя обслужване по контрол на въздушното движение.

Раздел XII

Условия за пресичане на активирана управляема опасна зона

Чл. 71. (1) За всяка активирана управляема опасна зона ползвателят определя координатор на зоната, който отговаря за дейностите по активиране и деактивиране на зоната.

(2) Координаторът по ал. 1, както методите и средствата за връзка, се посочват в заявката за планиране на зоната.

Чл. 72. (1) При необходимост ВС, изпълняващо полет като общо въздушно движение, да пресече активирана опасна зона гражданските органи за ОВД координират с координатора на зоната възможността за временно деактивиране на зоната преди времето за деактивиране, за което координаторът на зоната незабавно информира ЦКИВП за договорените условия.

(2) В резултат от координацията по ал. 1 може да бъде постигнато съгласие за временно деактивиране или отказ.

Раздел XIII

Спиране на работата на активирани управляеми структури на въздушното пространство в извънредни и аварийни ситуации, бедствия и катастрофи

Чл. 73. Гражданските органи за ОВД при необходимост изискват от координатора на управляемата структура или от военния контролен орган временно деактивиране на управляемите структури при наличие на извънредни и аварийни ситуации, които от своя страна информират ЦКИВП.

Чл. 74. (1) За осигуряване на безопасността на полетите при извънредни и аварийни ситуации и в зависимост от конкретните обстоятелства ползвателят на зоната във възможно най-кратки срокове освобождава необходимия обем въздушно пространство или преустановява извършваните дейности.

(2) Координаторът на зоната или военният контролен орган информират незабавно съответния граждански орган за ОВД и ЦКИВП, когато необходимият обем въздушно пространство е освободен.

Раздел XIV

Процедура за активиране на зони с предварителна координация

Чл. 75. Зони с предварителна координация могат да бъдат определени само в контролирано въздушно пространство или във въздушно пространство, което е определено и публикувано в Сборника за АИП на Република България, като задължителни радиозони и задължителни транспондърни зони.

Чл. 76. Активирането на процедурата за зона с предварителна координация се инициира само след предварителна координация между гражданските органи за ОВД и военните контролни органи.

Чл. 77. Зоните с предварителна координация и процедурите за тяхното активиране, деактивиране и използване се определят в споразуменията за взаимодействие между съответните граждански органи за ОВД и военните контролни органи.

Раздел XV

Приоритети при използването на въздушното пространство на тактическо ниво

Чл. 78. Приоритетите при използването на въздушното пространство на тактическо ниво са, както следва:

1. полет на ВС в аварийно състояние;
2. полети на военни ВС, изпълняващи задачи за контрол над въздухоплаването при охрана на въздушното пространство на Република България;
3. полет на санитарно ВС или ВС с болни или тежко ранени пътници на борда, които се нуждаят от спешна медицинска помощ, или ВС за превоз на екипи за трансплантация, превоз на органи за трансплантация и превоз на пациенти, които се нуждаят от трансплантация, както и ВС, участващо в операция за авиомедицинска евакуация, вкл. и полети за пожарогасене;
4. полет на въздухоплавателно средство, включено в операции по търсене и спасяване;
5. полети съгласно Договора за установяване на режима „Открито небе“;
6. полети със специално предназначение съгласно чл. 64б, ал. 2 от Закона за гражданското въздухоплаване;
7. полети за превоз на пътници и товари;

8. полети с държавни въздухоплавателни средства;
9. дейностите в активираните опасни зони за противоградова защита при спазване на чл. 62, вкл. и полети на ВС, изпълнявани за самолетен способ за борба с градушките;
10. полети по Договора за обикновените въоръжени сили в Европа;
11. полети на ВС за патрулиране и контрол на автомобилния транспорт и други ВС, определени от ГД „ГВА“;
12. полети за проверка/валидиране на полетни процедури, както и за калибриране на граждански и/или военни радионавигационни средства;
13. полети, изпълнявани от авиацията за общо предназначение;
14. всички останали полети.

Раздел XVI

Споразумения за взаимодействие между граждански органи за ОВД и военни контролни органи

Чл. 79. (1) В споразуменията за взаимодействие между гражданските органи за ОВД и военните контролни органи се определят:

1. минимума за сепарация при полети по правилата за общо и оперативно въздушно движение в едно и също въздушно пространство;
2. специфични процедури за координация при пресичане на активирана управляема структура на въздушното пространство от полети на общо въздушно движение;
3. специфични процедури за координация при пресичане на контролирано въздушно пространство от полети на оперативно въздушно движение;
4. отговорен орган за осигуряване на сепарацията между полети по т. 2 и 3 в едно и също въздушно пространство.

(2) Споразуменията за взаимодействие по ал. 1 включват следното минимално съдържание:

1. определяне на район за отговорност;
2. процедури за активиране/деактивиране на ВОЗ/ВРЗ и/или ЗПК;
3. процедури за своевременен обмен на информация за актуалния статус на въздушното пространство;
4. процедури за координация на полетите от/към района на отговорност на гражданските и военните органи за ОВД;
5. процедури за координация и за пряко предаване на съответната информация, необходима за разрешаване на специфични ситуации във въздушното движение, при които гражданските органи за ОВД и военните контролни органи осигуряват обслужване в едно и също въздушно пространство;
6. установяване на поддържащи системи между гражданските органи за ОВД и военните контролни органи с цел осигуряване на безопасността при управление на взаимодействието между граждански и военни полети;
7. норми за сепарация при полети по ал. 1, т. 2 и 3 при полети в едно и също въздушно пространство;
8. специфични процедури за координация при пресичане на активирана структура на въздушното пространство, както и при пресичане на контролирано въздушно пространство;
9. определяне на отговорен орган за осигуряване на сепарацията между полети по ал. 1, т. 2 и 3 при полети в едно и също въздушно пространство в различните случаи;
10. процедури за работа в извънредни и аварийни ситуации;
11. процедури за работа при наличие на технически откази;
12. описание на техническите параметри на използваните системи за комуникация и обмен на полетни данни и обзорна информация.

Чл. 80. В споразумението по чл. 47 се съдържат процедурите за координация и обмен на информация между гражданските органи за ОВД и военните контролни органи, отговорния орган за осигуряване на сепарацията между ВС, изпълняващи полети като оперативно въздушно движение (ОАТ) и общо въздушно движение (ГАТ), както и основните изисквания към комуникационните средства между гражданските органи за ОВД и военните контролни органи.

Глава пета

НАБЛЮДЕНИЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Чл. 81. За установяване на съответствието на дейностите по използване на въздушното пространство с изискванията на Регламент (ЕО) № 2150/2005 на Комисията от 23 декември 2005 г. за установяване на общи правила за гъвкаво използване на въздушното пространство се извършват проверки, инспекции и одити по безопасността.

Чл. 82. Съпредседателите на СУВП определят състава на комисия за извършване на проверки, инспекции и регулаторни одити на безопасността за удостоверяване изпълнението на изискванията на Регламент (ЕО) № 2150/2005 на Комисията от 23 декември 2005 г. за установяване на общи правила за гъвкаво използване на въздушното пространство и изискванията на тази наредба.

Чл. 83. (1) Периодичните проверки, инспекции и регулаторните одити на функционирането на гражданско-военната координация се извършват по план, приет от СУВП.

(2) В срок до два месеца след извършване на проверка, инспекция или регулаторен одит комисията по чл. 82 изготвя писмен доклад, който се предоставя по официален път на членовете на СУВП и при необходимост се свиква заседание на СУВП, по инициатива на някой от участниците.

Чл. 84. (1) Информацията от докладите за извършените проверки, инспекции и регулаторни одити се използва при изготвяне на годишни и други доклади.

(2) Препоръките, съдържащи се в доклада по чл. 83, ал. 2, се използват за подобряване прилагането на концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство.

(3) В случай, че по време на проверка, инспекция и регулаторен одит бъде констатиран проблем, свързан с безопасността, назначената комисия по чл. 82 незабавно уведомява СУВП.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Тази наредба осигурява мерки на национално ниво за прилагането на Регламент (ЕО) № 2150/2005 на Комисията от 23 декември 2005 г. за установяване на общи правила за гъвкаво използване на въздушното пространство.

§ 2. По смисъла на тази наредба:

1. „**Ad-hoc структури (Ad-hoc Structures)**“ са структури на въздушното пространство без значение дали са маршрути, или зони, необходими за удовлетворяване на оперативни нужди, в случай че времето за известие е по-кратко от необходимото за реализиране на установения процес на стратегическо ниво. Създаването на такава ad-hoc структура на предтактическо (ниво 2) или тактическо ниво (ниво 3) трябва да следва основните принципи и критериите за управление на безопасността.

2. „**Актуализиран план за използване на въздушното пространство (АПИВП) (Updated Airspace Use Plan (UUP))**“ е съобщение със статут на NOTAM, издадено от ЦПРВП за управление на въздушното пространство, за да актуализира и замени плана за използване на въздушното пространство или предишен актуализиран план за използване на въздушното пространство.

3. „**Буфер за безопасност (Safety Buffer)**“ е всяко въздушно пространство, което осигурява разделение между въздухоплавателни средства поради някаква причина.

4. „Военен контролен орган (Controlling Military Unit)" е всяка фиксирана или мобилна военна единица, която управлява военното въздушно движение и/или изпълнява други дейности, които поради специфичния си характер могат да изискват резервиране или ограничаване на въздушното пространство.

5. „Вербална координация (Verbal Coordination)" е такава координация, която се осъществява чрез говор (например по телефон, радиостанция и др.).

6. „Временно отделена зона (BO3) (Temporary Segregated Area (TSA))" е определено въздушно пространство, под юрисдикцията на едни авиационни власти и временно отделено, при взаимно съгласие, за изключително използване от други авиационни власти и през което не се позволява прелитане на други въздухоплавателни средства.

7. „Временно резервирана зона (BP3) (Temporary Reserved Area (TRA))" е определено въздушно пространство, под юрисдикцията на едни авиационни власти и временно резервирано, при взаимно съгласие, за специфично използване от други авиационни власти и през което може да се позволи прелитане на други въздухоплавателни средства след разрешение по контрол на въздушното движение.

8. „Въздушно движение (Air Traffic)" са всички въздухоплавателни средства в полет или движещи се по маневрената площ на дадено летище.

9. „Air Policing" означава мирновременна задача, която включва използването на системата за управление и наблюдение на въздушното пространство, системата за командване и управление на Военновъздушните сили и подходящи сили и средства за противовъздушна отбрана, основно изстребители-прехващачи, с цел опазване неприкосновеността на въздушното пространство на Република България и страните - членки на НАТО.

10. „Въздушно пространство над открито море (High Seas Airspace)" е въздушното пространство извън това над сухоземна територия и териториални морета, както е посочено в Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, Монтего Бей, 1982 г.

11. „Зона с намалена координация (Reduced Coordination Airspace (RCA))" е въздушно пространство с определени размери, без значение дали са маршрути, или зони, в рамките на които е разрешено GAT трафик да лети извън трасетата за ОВД без необходимост от предварителна координация между гражданските органи за ОВД и военните контролни органи.

12. „Въздушно пространство с предварителна координация (Prior Coordination Airspace (PCA))" е въздушно пространство с определени размери, без значение дали са маршрути, или зони, в които за единични граждански полети може да се разреши полет извън трасетата за ОВД само след предварителна координация между съответните граждански органи за ОВД и военните контролни органи.

13. „Въздухоплавателно средство (Aircraft)" е всяка машина, която може да се поддържа в атмосферата от реакциите на въздуха, различни от реакциите на въздуха срещу земната повърхност.

14. „Гражданско-военна координация (Civil-Military Coordination)" е координацията между гражданските и военните страни, упълномощени да вземат решения и да договарят курс на действие.

15. „Гъвкаво използване на въздушното пространство (Flexible Use of Airspace)" е концепция за управление на въздушното пространство, прилагана в зоната на Европейската конференция за гражданска авиация, както е посочено в първото издание от 5 февруари 1996 г. на „Наръчник за управление на въздушното пространство за прилагане на концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство", издаден от Евроконтрол.

16. „Доставчик на аеронавигационно обслужване (Air Navigation Service Providers)" е всяко юридическо или физическо лице, което предоставя аеронавигационно обслужване за общото въздушно движение.

17. „Държавно въздухоплавателно средство (State Aircraft)" е въздухоплавателно средство, използвано за военни, полицейски или митнически полети, независимо от националността му.

18. „Забранена зона (Prohibited Area)" е въздушно пространство с установени размери над земната повърхност или териториалните води на страната, в пределите на което полетите на въздухоплавателни средства са забранени.

19. „Задължителна радиозона (Radio mandatory zone - (RMZ)" е въздушно пространство с определени размери, в границите на което наличието и експлоатацията на радиооборудване са задължителни.

20. „Задължителна транспонерна зона (Transponder Mandatory Zone (TMZ)" е въздушно пространство с определени размери, в което наличието и експлоатацията на транспондери за докладване на барометричната височина са задължителни.

21. „Координатор на управляема структура/зона от въздушното пространство (Coordinator of manageable structures/zone)" е лице, оправомощено от ползвателя да отговаря за дейностите по активиране, деактивиране и временно деактивиране на управляема зона от въздушното пространство и за координация на полетите с ЦКИВП, гражданските органи за ОВД и/или военните контролни органи.

22. „NOTAM съобщение (NOTAM)" е съобщение, разпространявано по телекомуникационен път, което съдържа информация за въвеждане в действие, състояние или промяна на каквото и да е аеронавигационно оборудване, обслужване, правила или опасност, навременното знание на които има важно значение за персонала, свързан с изпълнението на полетите.

23. „Национално въздушно пространство (National Airspace)" на Република България е въздушното пространство над територията на страната, включително над вътрешните и териториалните ѝ води, върху което Република България има пълен, изключителен и неотменим суверенитет.

24. „Обслужване на въздушното движение (ОВД) (Air traffic service (ATS)" е общ термин с различно значение според случая - полетно-информационно обслужване, аварийно-оповестително обслужване, консултативно обслужване на въздушното движение, контрол на въздушното движение (контрол на района, контрол на подхода или контрол на летищното движение).

25. „Общо въздушно движение (General Air Traffic (GAT)" са всички движения на граждански и държавни въздухоплавателни средства, както и всички полети на държавните въздухоплавателни средства (включително военни, митнически и полицейски въздухоплавателни средства), когато тези полети се извършват в съответствие с процедурите на Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО).

26. „Ограничено въздушно пространство (Airspace Restriction)" е определено въздушно пространство, в което в определени периоди от време могат да бъдат изпълнявани дейности, опасни за полетите на въздухоплавателните средства („опасна зона"); или въздушно пространство, разположено над земни площи или териториални води на страната, в което полетите на въздухоплавателните средства се ограничават в съответствие с определени специфични условия („ограничена зона"); или въздушно пространство, разположено над земни площи или териториални води на страната, в което полетите на въздухоплавателните средства се забраняват („забранена зона").

27. „Ограничена зона (Restricted area)" е въздушно пространство с установени размери над земната повърхност или териториалните води на страната, в пределите на което полетите на въздухоплавателните средства са ограничени съгласно определени условия.

28. „Опасна зона (Danger Area)" е въздушно пространство с определени размери, в границите на което за посочени периоди от време може да се осъществява дейност, представляваща опасност за полетите на въздухоплавателни средства.

29. „Оперативна съвместимост (Interoperability)" е набор от функционални, технически и оперативни свойства, изисквани от системите и съставните части на европейската мрежа за управление на въздушното движение и от процедурите за експлоатация, за да се постигне безопасна, непрекъсната и ефикасна експлоатация. Съвместимостта се постига, когато системите и съставните части съответстват на основните изисквания.

30. „Оперативно въздушно движение (Operational Air traffic (OAT))" са всички движения, които не се изпълняват в съответствие с правилата и процедурите, определени за общо въздушно движение (GAT), и за които правилата и процедурите се определят от съответните национални власти.

31. „Оператор на ВС (Aircraft Operating Agencies (AOS))" е лице, организация или предприятие, което се занимава с експлоатация на въздухоплавателно средство или предлагащо въздухоплавателни услуги.

32. „Орган за обслужване на въздушното движение (Air Traffic Services Unit)" е общ термин, означаващ в различните случаи орган за контрол на въздушното движение, център за полетна информация, летищен орган за полетно-информационно обслужване или пункт за събиране на докладите за обслужване на въздушното движение.

33. „План за използване на въздушното пространство (ПИБП) (Airspace Use Plan (AUP))" е УВД съобщение със статус на NOTAM, оповестяващо ежедневното решение на клетката за управление на въздушното пространство относно временното разпределение на въздушното пространство, намиращо се под нейна юрисдикция, за определен период от време, чрез стандартен формат за съобщенията.

34. „Ползватели (Users)" са граждански или военни въздухоплавателни средства, които извършват операции във въздуха, както и всички други страни, изискващи въздушно пространство.

35. „Процес за разпределение на ограничено въздушно пространство (Temporary Airspace Allocation Process)" е процес на разпределение на въздушно пространство с определени размери, предназначено за временно резервиране/отделяне (BP3/BO3) или ограничаване (D/R) и което е определяно по-общо като Управляема зона.

36. „Район за полетна информация (Flight Information Region)" е въздушно пространство с определени размери, в границите на което се осигурява полетно-информационно обслужване и аварийно-оповестително обслужване.

37. „Реално време (Real-Time)" е действителното време, в което протича процесът или се случва събитието.

38. „Резервирано въздушно пространство (Airspace Reservation)" е определено въздушно пространство, временно резервирано за изключително или специфично използване от дадени категории ползватели.

39. „Сектор (Sector)" е част от контролираната зона и/или района за полетна информация/горния район.

40. „Сепарация (Separation)" е разделяне между въздухоплавателни средства, нива или пътни линии.

41. „Система (System)" е съвкупност от въздушни и наземни съставни части, както и базирано в пространството оборудване, която поддържа аеронавигационното обслужване по време на всички фази на полета.

42. „Структура на въздушното пространство (Airspace Structure)" е специфично въздушно пространство, предназначено да осигури безопасни и оптимални операции на въздухоплавателните средства.

43. „Траектория на полет (Flight Path)" е траекторията на въздухоплавателното средство във въздуха, дефинирана в три измерения.

44. „Трансгранично въздушно пространство (Cross-Border Airspace)" е структура на въздушното пространство, която преминава през националните граници и/или границите на районите за полетна информация.

45. „Трасе (Routing)" е избран маршрут, който трябва да се следва от въздухоплавателното средство.

46. „Трасе за ОВД (ATS Route)" е определен маршрут, предназначен за направляване на потока въздушно движение за нуждите на обслужването на въздушното движение.

47. „Трасова мрежа (Route Network)" е мрежа от определени трасета за насочване на потока общо въздушно движение така, както е необходимо за осигуряване на обслужване по контрол на въздушното движение.

48. „Управление на въздушното движение (Air Traffic Management)" е съвкупност от въздушни и наземни функции (обслужване на въздушното движение, управление на въздушното пространство и управление на потоците въздушно движение), необходими за осигуряване на безопасно и ефикасно движение на въздухоплавателното средство по време на всички фази от полета.

49. „Управление на въздушното пространство (Airspace Management)" е функция на планиране с основна цел максимално използване на наличното въздушно пространство чрез динамично разделяне във времето, а в определени моменти и разделяне на въздушното пространство между различните категории ползватели на основата на краткосрочните им нужди.

50. „Управляема зона от въздушното пространство (AMC-Manageable Area)" е зона, която е обект на управление и разпределение от клетката за управление на въздушното пространство на предтактическо ниво (ниво 2).

51. „Управляема структура на ВП (Manageable airspace structure)" е всяка структура, чието използване може да бъде планирано и има установени процедури за нейното активиране и деактивиране.

52. „Условни трасета (Conditional Route (CDR 1))" са условни трасета, категория 1 (CDR 1) - постоянно налични за планиране на полети: условни трасета, категория 1 (CDR 1) по принцип са налични за планиране на полети през времето, публикувано в Сборника за АИП на Република България. Обновена информация за наличността на CDR 1 във връзка с условия, които се публикуват ежедневно, е налична в европейския план за използване на въздушното пространство (EAUP/EUUP).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 2а, ал. 2 от Закона за гражданското въздухоплаване.

§ 4. Всички актове и документи, предвидени в наредбата, се издават не по-късно от 180 (сто и осемдесет) дни след датата на обнародването ѝ в „Държавен вестник".

§ 5. Наредбата отменя Наредба № 19 от 27.11.2012 г. за функциониране на Единната система за гражданско и военно управление на въздушното пространство (ДВ, бр. 99 от 2012 г.).

§ 6. Министърът на транспорта и съобщенията, съгласувано с министъра на отбраната, дава указания по прилагането на наредбата.

§ 7. Наредбата влиза в сила 90 (деветдесет) дни след датата на обнародването ѝ в „Държавен вестник".

§ 8. Наредбата е съгласувана с министъра на отбраната.

Министър: Георги Гвоздейков